

Izjava, izvešana pondeljek, 1925. —
Asiškoga št. 20, I. nadstropje. Dopoln-
pismo se ne sprejema, razen po
Prof. F. Pele. — Lastnik tiskarne: ak tis-
znaša za mesec L 7, 3 mesece L 12, 6
za inosestvesto mesečno 50 v. d. — Telefon uredni-

Strovo: ulica sv. F.
uredu
cejska knjižnica
BLJANA — Jugoslavija
— 11-57.

JUGINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent
osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1, — oglasi desernih zavodov
mm po L 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L 2. — Oglasi
naročnina in reklamacije se pošiljajo vključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica
sv. Franciška Asiškega št. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Zgrešen sistem

«Frantina in Jurina» sta stalna gosta v predalnih «Istarske Rijeci». Razgovorjata se tako-le po domače, priprosto, brez besednega lepoticja, kakor pač narekuje poštenemu in pametnemu istrskemu kmetu njegova zdrava pamet. In vendar: koliko zdrave razsodnosti, veljavne logike, pametnih sodb in zaključkov je čisto v teh razgovorih med «Frantino in Jurino», ki so tem učinkovitejši ravno zato, ker so podane s priprosto seljaško besedo!

V zadnjem razgovoru pripoveduje Jurina svojemu prijatelju o nekem razgovoru z neko imenitno osebo o sedanjem plenjenju slovanskih listov. Ta oseba je izjavila, da njim ni ljubo, kar mi pišemo, čemu da se mi vlikamo v njihove posle, ki da se nas nič ne tičejo! Jurina je vprašal, ali se ne tiče nas tudi to, če kak podrejen organ žali našega človeka za «bruto porko de ščavov»? Mari tudi takega žaljenja ne smemo grajati? Oni gospod pa je omenil, da to ni res, da je izključeno da bi kak javni organ zagrešil tako žaljenje. Jurina je dalje trdil svojo, oni gospod pa svojo. Po daljšem prerkanju je vprašal Jurina: Če bi mi kdaj doživeli, da bi se nam mesto krivice delila pravica: ali bi naši listi tudi o tem ne smeli pisati? Odgovor presenljivo: Nikakor, tudi o tem ne, ker se v Italiji, odkar obstoji svet, ni še nikoli nikomur dogodila nikak krivica! Jurina na to: Ne zamerite, krivica se dogaja po vsem svetu, pak ni možno, da bi je pri nas ne bilo! Gospod je shrpel: To ni res! V Italiji se deli vsem enaka pravica in nikomur se ne dela krivica!

Jurina: Čujte, gospod, rekli ste malo poprej, da bi mi morali sami vedeti, kaj da ne smemo pisati. Naj bo! Vendar bodite tako dobri, in povejte nam, kaj smemo pisati? Gospod na to: Pisati kakor pišete tudi drugi! Pišite proti Spiniču, ali tudi proti Zucconu, pa vas ne bomo sekvestrirali. In dodal je še: Morete pisati tudi proti tistim, ki pišejo proti vam!

Jurina: Ali vi bi hoteli, da bi pisali mi proti nekim drugim, ki govorijo, da niso Italijani, a vendar pišejo proti nam! Tu je Frantina pripomnil, da za take mi vsak dan prosimo Boga, naj jim odpusti, ker ne vedo, kaj delajo!

Čitatelj po morda misli, da je ta razgovor le izmišljen, ter da se je v tej obliki hotela le podati splošna kritika o praksi, ki se izvaja proti našemu ljudstvu. Temu pa ni tako. Dogodek ima realno podlago in je zelo značilen in poučen toliko o tem, kar je gospodom neljubo, kakor tudi o tem, kar prihaja v prilog sedanjemu režimu napram našemu ljudstvu. Nič naj bi ne pisali o vsem, kar se dogaja hudega Slovanom v Julijski Krajini, o osebnem zlostavljanju in žaljenju; molčali naj bi o vsaki svojevolsnosti kakšnega podrejenega organa in v obče o režimu, ki se uveljavlja proti nam. Pač pa naj bi napadali odlične osebe onkraj meje in se — to jim bo zelo ljubo — klali med seboj in vzajemno izpodkopavali ugled naših najboljših in najpoštenjvalnejših mož, ki so ravno zato tako silne neljube onim, ki nam krojijo usodo in ki vedrijo in oblačijo v našem političnem in javnem življenju.

To naj bi bilo v najresnejše svarilo tistim našim sorojakom, ki menijo, ali vsaj govorijo tako, kakor da se borijo za korist ljudstva s tem, da divjajo proti lastnim krvnim bratom edino zato, ker so v tem ali onem drugačnega mišljenja; ali pa, ker so temu ali onemu v napotje. Pomislijo naj ti naši sorojaki, da s svojim besnilom le slabšajo vsesplošni položaj našega ljudstva in da s tem žagajo vejo, na kateri sedijo tudi oni sami!

Znan nam pa je še neki drugi, zelo poučni razgovor z neko imenitno osebo. V tem razgovoru je menil dotični gospod, da slovanska glasila s svojimi izmišljenimi, ali vsaj pretiranimi poročili o vsaki «malenkosti», ki se je dogodila kjé na deželi, zavajajo svoje ljudi k izseljevanju. Nobena razloga ni za to. Naš človek se je čudom začudil sprito te izjave. Menil je: Kako to, ne razumem?! Razni podrejeni organi po deželi govorijo drugače — nasprotno. Našim ljudem, če so jim neljubi, govorijo: Zapomnite si, tu je Italija, tu ni mesta za vas, ker ste propagandisti, hujšaki, sovražniki države — pojte črez mejo! Gospod je oporekal najodločnejše, da to ne more biti resnično, da je izključeno! Edina naloga javnih organov da je skrb za mir in red v deželi.

Ad vocem «mir in red»! Ta beseda iz proslulih dekretov iz zloglasne dobe Metternich-Bachovega absolutizma, zatirajočega vsak svobodni dih narodov, je vedno služila tudi avstrijskim oblastvom vse do zadnjega časa, ko niso mogla drugače opravičevati svojih odločnih in nasilnih ukrepov, svojega zabranjevanja vsake svobodne kretnje!

Sedanji naši gospodariji so sicer izločili iz javne uprave vse, kar je spominjalo na avstrijsko vladavino, pa tudi tisto, kar je bilo neoporečno dobro za zgolj upravnega vidika. Eno pa so ohranili iz one temne dobe avstrijskega režima: večno sklicevanje na skrb za «mir in red». Ovir se vse naše kulturno in socialno, pa tudi gospodarsko snovanje, prepovedujejo se prireditve, zabranjujejo najnedolžnejša predavanja — n. pr. o socialnih, kulturnih in gospodarskih vprašanjih — češ, da bi mogel priti v nevarnost «javni dir in red», čeprav jim je na razpolago bogat aparat za vzdrževanje miru in reda. Dovolj je,

da kaka brezvestna duša prišepne organom javne varnosti, da je to «nevarno» — že je prepoved tu.

V tem je najzgrešenejši sistem, ki sicer ne izjavi javega motenja miru in reda — ker v našem ljudstvu, v prvo, ni razpoloženja za to, v drugo pa je v njem dovolj trezne pameti, da ne kliče nesreče nad-se — pač pa izjavi tak sistem nered v... dušah! S tem sistemom naj bi se že enkrat prenehalo! Ljudstvo, ki ima zavest, da se more svobodno gibati, ki je zadovoljno s svojim položajem, zna tudi ceniti to najdragocenejšo dobrino in bo v svojem lastnem interesu skrbelo za mir in red, oziroma bo javnim organom šio rado na roko pri izvrševanju njihove naloge. V pomirjenju duhov je najboljšje jamstvo za vzdrževanje miru in reda! Proč z zgrešenim sistemom!

Seja poslanske zbornice

Hrup med govorom poslanca Borina.

RIM, 4. Po odobritvi zapisnika zadnje seje je predsednik naznanil, da je sklican parlamentarni odbor za proučevanje zakonskega načrta o pravici eksekutivnega oblastva, da izdaja pravne določbe.

Komunist on. Borin se ni zadovoljil z odgovorom državnega podtajnika za promet on. Celesia glede postopanja paroplovnih družb z mornarji. Govornik je protestiral proti razpustu Zveze mornarjev. Med njegovim govorom je nastal v zbornici velik hrup.

Proslava Matteottija na Montecitoriju

Sklep opozicije, da proslavi Matteottija.

RIM, 4. Opozicija je izdala komuniké, iz katerega je razvidno, da so opozicijski poslanci sklenili, da proslavijo Matteottija dne 10. t. m. v eni izmed dvoran Montecitorija. Komuniké pravi nadalje, da je imel sestanek le ta namen, da da posameznim poslancem priliko, da se izrazijo o političnem položaju.

Sestanka se je udeležilo kakih 70 poslancev; maksimalisti so poslali samo enega zastopnika on. Oro Nobili, ker stoji na stališču, da bi moral skupni sestanek opozicije, slediti sestanku posameznih parlamentarnih skupin, nikakor pa bi se ne smel vrstiti prej. Sicer pa postopanje maksimalistov ne pomeni preloma z avencini, kar je on. Oro Nobili tudi sam poudaril.

Na sestanku so prišla do izraza različna mnenja glede nadaljne taktike opozicije. On. Modigliani je zastopal mnenje, naj bi vsi opozicijski poslanci podali ostavko. On. Canepa je bil za povratek v parlament. Govorili so še on. Baranzini, Chiesa in Fulci. Pokazalo se je, da je mnogo poslancev za to, da se opozicija vrne v parlament; toda velika večina je še vedno proti povratku. Končno je bilo ugotovljeno, da sestanek ni kompetenten, da sklepa o vprašanju povratka, ker predstavlja Aventin le zvezo posameznih parlamentarnih skupin; radi tega je priprustila končna odločitev posameznim parlamentarnim skupinam.

Vodstvo fašistovske stranke, ki se je sestalo danes, je odobrilo ukrepe generalnega tajnika on. Farinaccija glede sestanka opozicije dne 10. t. m. v dvorani Montecitorija, t. j. da se morajo udeležiti tega zborovanja tudi vsi fašistovski poslanci. Poleg tega je vodstvo odredilo, da se tega dne noben fašist, razen poslancev, ne sme oddaljiti iz svoje pokrajine.

Povišanje eskomptne mere

RIM, 4. «Gazzetta Ufficiale» je objavila ukaz finančnega ministra, s katerim se zviša eskomptna mera pri emisijah bankah od 6% na 6.50% od 3. t. m. dalje.

Proslava pesnika Pascolija

RIM, 4. V dvorani Orati e Curiazi na Kapitolu se je vršila svečana proslava Giovanni Pascolija. Navzočni so bili sen. Tittoni, naučni minister Fedele, sen. Lupino in mnogo drugih uglednih osebnosti iz znanstvenih in literarnih krogov. Govorili so sen. Cremonesi, sen. Tittoni in Ettore Romagnoli.

Odnošaji med Italijo in Jugoslavijo

Politična pripadnost posameznih članov. Zelja min. predsednika Mussolinija. Vloga italijanskega in jugoslovenskega časopisa.

BEOGRAD, 4. (Izv.) Italij. poslanik Bodrero je podal nekemu novinarju zelo značilne izjave glede pogajanj v Firenzah in o odnošajih med obema državama.

Rekel je, da se pogajanja vršijo ob najboljšem razpoloženju na obeh straneh. Izrazil je upanje, da se bodo pogajanja zaključila v teku 3 do 4 dni; treba je še sestaviti definitivno besedilo nekaterih konvencij.

«Naši odnošaji so najboljši, je nadaljeval gen. Bodrero. Bil sem pri Mussoliniju. Znan se vam njegove izjave glede Bolgarske in gotovo so vam ugajale. Mussolini želi prijateljskih odnošajev z Jugoslavijo za vsako ceno. Naloga našega in našega tiska je, da nam pomaga pri delu za dosego takih odnošajev.

Izmenjava ratifikacij med Poljsko in Vatikanom

VARSAVA, 4. V ministrskem predsedništvu se je izvršila včeraj na svečan način izmenjava ratifikacij konkordata, ki je bil pred kratkim sklenjen med Poljsko in sv. stolico. Pri priliki sta govorila poljski minister za zunanje stvari Skrzynsky in apostolski nuncij mons. Lauri.

Program „Orjune“

BEOGRAD, 4. (Izv.) Kongres Orjune je zaključil svoje delo. Na tajni seji je bil prečitan referat o akcijskih četah. O tej razpravi ni bilo izdano nikakoro poročilo. Niko Bartolović je poročal o programu Orjune z ozirom na posamezne stranke v državi. Rekel je, da sme imeti vsak orjunski politično naziranje one stranke, o kateri misli, da je Orjuni najbližja. Orjuna kot takta, pa se ne more pridružiti nobeni politični stranki. S tem pa ni rečeno, da bi Orjuna ne mogla sodelovati s kakšno stranko v gotovem času.

Tudi ostali zborovalci so se strinjali z naziranjem poročevalca. Nato je dr. Leontić prečital osnutek programa Orjune. Program bo izdal poseben odbor. Orjuna se je izrekla za monarhijo, narodno edinstvo in jugoslovenstvo.

Končno so se vršile volitve direktorija. Izvoljeni so bili: dr. Leontić, Bartolović, Culić, Čičešaj, Dular, Matosić, Poroja in Kranjević.

Prometne konvencije med Jugoslavijo in Rumunijo.

BEOGRAD, 4. Včeraj popoldne je bila končana plenarna seja jugoslovenske in rumunske delegacije pod predsedstvom g. Avramovića. Konstatiralo se je popolno soglasje v vseh vprašanjih. Sklenjene so bile naslednje konvencije, ki se predložijo obema vladama: generalna konvencija v medsebojnem in mednarodnem tranzitnem prometu med Jugoslavijo in Rumunijo. Sporazum o otvoritvi in ureditvi prometa na progah Bazias—Vršac, Temešvar—Modoš—Pančevo s progo Modoš—Pardanj in Temešvar—Zombolija—Vel. Kikinda—Subotica. Predvideva se, da se na temelju tega sporazuma uredi jugosl. železniška administracija najpozneje do 15. junija. Na predlog jugosl. delegacije o konvenciji za skupne železniške obsejne postaje je rumunska delegacija izjavila, da za to nima pooblastila, da pa načrt sprejme v vednost in ga sporoči svoji vladi.

G. Avramović je včeraj odpotoval na Dunaj na mednarodno prometno konferenco.

Napadek čehoslovaške zrakoplovce

PRAGA, 4. Ker se je pilotu Lhoti lepo posrečil polet iz Prage v Rim, je sklenil minister za narodno obrambo organizirati polet preko zapadne Evrope. Ta mislija je bila poverjena poročniku Jivaku, ki bo preletel Nemčijo, Nizozemsko, Belgijo, Anglijo, Francijo in Italijo. Zračna črta znaša 6000 km. Ravnotako je prejel polkovnik Škala nalog, da izvrši polet preko vzhodne Evrope. Podrobnosti za to polet niso bile še določene. Kasneje namerava ministrstvo za narodno obrambo organizirati polet okoli Sredozemskega morja.

Kriza v češki koaliciji poravnana.

PRAGA, 4. O binkoštnih praznikih je bila kriza v koaliciji poravnana. Prva posledica tega je sklicanje senata in poslanske zbornice. Za stališče socialnih demokratov je bil merodajen sklep radikalnega ostarvskega krifa, ki je proglasil izstop čeških socialnih demokratov iz vlade v sedanjem trenutku za neumestna in se izrekel za gotovo in pogojno zaščito kmetijstva, ker jo zahteva produkcija.

Madžarski transport konj za Rusijo.

ZAGREB, 4. V Kotorbi v Medjunurju so obsejne carinske oblasti ustavile večji transport konj, ki je bil namenjen v Italijo na neko razstavo. Ker oblasti niso mogle ugotoviti pravih podatkov za to razstavo in se jim je zdel transport konj zelo sumljiv, so ga ustavile in konje zaplenile, ker je oblastem znano, da so Madžari prodali za sovjetsko Rusijo veliko število konj in da jih pod napačnimi naslovi skušajo transportirati preko jugosl. države do morja in od tam v Odeso.

Na Bolgarskem se ni miru

Novo žrtvo.

SÓFIJA, 4. (Izv.) Te dni je bilo aretiranih okoli 450 oseb, ki jih je našla policija brez vsake legitimacije. Med aretiranih je veliko zarotnikov. Aretiranje zaslišujejo tri posebne komisije ter puščajo iz zapore nedolžne. Nekateri zarotniki so svoja dejanja že priznali.

Iz Varne poročajo, da so tamkaj odkrili shajališče zarotnikov. Aretiranih je bilo okoli 140 ljudi. Naši so tudi pismo komunističnega odbora, v katerem se komunisti pozivajo k nezakonitim dejanjem.

V Burgasu so našli v neki hiši tri zarotnike. Ko so jih hoteli aretirati, so se ti branili. Dva sta bila ubita.

Od včeraj je kroženje po mestu popolnoma prosto. Jutri bodo odpravljene vse formalnosti glede potovanja po državi.

Oborožene sile Združenih držav

v Coolidgejevih izjavah

LONDON, 4. Iz New Yorka poročajo, da je predsednik Coolidge v Annapolisu imel nagovor na dijake nautične šole, v katerem je med drugim rekel, da Združene države sicer ne mislijo na zvišanje svoje vojske, da pa je primeru brodrove za njih obstanek neobhodno potrebno. Združene države zaupajo v dobro voljo sveta za vzdrževanje dobrih mednarodnih odnošajev, vendar se pa ne morejo odreči svojemu vojnemu brodrovu.

«Akaravno sem prepračen — je zaključil Coolidge — o potrebi zadostne vojske vzgoje, vendar menim, da mora postati vojska Združenih držav praj orodje pravice nego sile».

Zastoj v pogajanjih med Jugoslavijo in Grčijo

BEOGRAD, 4. Pogajanja med Grško in Jugoslavijo za sklenitev trajne zavezniške in prijateljske pogodbe so v zastoji. Nikakor niso prekinjena. Pogajanja se lahko takoj nadaljujejo, kakor hitro grška vlada sprejme v celoti jugoslovenske zahteve in želje glede solunskih pristanišča in železniške proge Gjevvelija—Solun. Grška mora tudi obenem odobriti edino pravilno načelno stališče jugosl. vlade, da ima zavezniška in prijateljska pogodba med obema državama le takrat svoje moralne in materialne uspehe, če je osnovana na najsolidnejših temeljih in če je dolgotrajna, nikakor pa ne, če je le fiktivna in se mora torej vsa sporna vprašanja povsem temeljito in sporazumno rešiti. V prvi vrsti gre za železniški promet Beograd—Solun. Jugosl. vlada stoji na stališču, da naj vzdrži Jugoslavija administracijo na progi Gjevvelija—Solun, ki meri samo 70 km in bi bilo zelo škodljivo za tranzitni promet, če bi to progo upravljala druga uprava. Z jugoslovensko upravo nikakor še ni kršena suverenost Grške nad tem ozemljem. Grška delegacija je predlagala odkup jugosl. akcij glede te železnice od strani Grške in obenem obljubila znatne koncesije. Jugoslavija to ponudbo odklanja.

ATENE, 4. Tiskovni urad grške vlade izdaja kratek komentar k zastoji grško-jugoslovenskih pogajanj za obnovitev zavezniške pogodbe. Navaja med drugim, da jugoslovenska vlada zahteva posebno konvencijo glede zaščite jugoslovenske narodne manjšine v grškem delu Makedonije. Diference so naslate tudi glede svobodne cone v solunskem pristanišču in glede železniške proge Gjevvelija—Solun. Grško uradno poročilo dalje konstatira gotovo zblizanje med obema državama in je upati, da se doseže glede Soluna popoln sporazum. V ostalih dveh točkah je jugoslovenska delegacija nepopustljiva. Jugoslavija zahteva, da se zaščiti narodne manjšine. Grška delegacija tudi ne more sprejeti zahtev beogradske vlade glede goriomenjene železniške proge. Grčija je pripravljena na znatne olajšave za tranzit glede tarifov in izboljšanja železniške službe.

Grška delegacija je obenem izjavila, da je pripravljena prepustiti rešitev spornih vprašanj razsodišču prijateljske države. Grška vlada je obveščena o vseh podrobnostih in je pripravljena prevzeti in izpolniti napram kraljevini SHS le gotove obveznosti ter je pripravljena vsak trenutek nadaljevati pogajanja za končni sporazum.

Za homogeno radikalno vlado.

BEOGRAD, 4. Včeraj popodne je izšla prva številka popoldanske izdaje radikalnega lista «Vreme», ki se imenuje «Večno Vreme». Pod naslovom «Vest o homogeni radikalni vladi» piše: «Verzije o homogeni radikalni vladi so se tudi danes dopolne drždale v parlamentarnih krogih z veliko upornostjo. Homogeno radikalno vlado bi podpirali radičevci po sporazumu, ki bi se moral skleniti med radikalni in poslanci hrv. seljačkega kluba. Vendar se trdi, da niso vsi poslanci hrv. seljačkega kluba tega mnenja. V vsakem slučaju bi veliko poslancev hrv. seljačke kluba, če bi prišlo do sporazuma, na katerem se intenzivno dela, podpiralo to kombinacijo. Dvomljivo je samo, kaj bi storili poslanci HZ, ki so mnenja, da morajo hrvatski poslanci še nadalje ostati v opoziciji in voditi borbo proti sedanjemu režimu. Po verzijah, ki so jutraj krožile v parlamentu, bi bili samostojni demokrati pripravljeno podpirati homogeno radikalno vlado. Nekateri parlamentarni krogi pa so glede tega izjavili, da smatrajo za možno, da bo en del Pribičevićevih pristašev končno veljavno prestopil k radikalom. Nadalje piše «Večno Vreme» o obisku Pavle Radića pri Pašiću.

Velik požar v Paraćinu.

BEOGRAD, 4. Iz Paraćina se javlja, da je nastal velik požar v tekstilni tovarni Teokarovića, ki je ena največjih tekstilnih tovarn v Jugoslaviji. Po velikem trudu se je posrečilo požar ugasiti. Škoda znaša en milijon dinarjev. 500 delavcev je ostalo brez posla.

Nenurje v Bosni.

SARAJEVO, 4. Včeraj popoldne se je pri Zenici utrgal oblak. Voda je porušila železniški betonski most. Brzovlak iz Sarajeva ni mogel nadaljevati poti več kilometrov do polniškega vlaka iz Bosanskega Broda.

Vzmerniljive vesti iz Albanije.

PODGORICA, 4. (Izv.) Potniki, ki prihajajo iz Albanije, pripovedujejo, da postaja položaj v državi naravnost neznosen. Oblastva so zgubila ves ugled in vse prizadevanje vlade, da bi veliče spoštovanje zakona, je zaman. Med tem razvijajo pristaši Fan Nolinja v Albaniji in v Italiji močno propagando, posebno potom duhovništva. Bati se je, da pride v kratkem do nove vstaje.

Načrt za konferenco v Londonu

za konsolidacijo vojnih dolgov.

PARIZ, 4. Iz Washingtona brzojavljajo, da je nasvet, ki ga je Harvey objavil v «Washington Post» za združenje ameri-

skih, angleških in francoskih delegatov v Londonu v svrhu ureditve vprašanja medzaveznih dolgov, izšel iz vladnih krogov Združenih držav.

Harvey je predlagal London kot sedež konferenca za dolgove, ker je Caillaux izjavil, da bi rad sam prevzel vodstvo francoske delegacije na tej konferenci in da je uprava dolgov odločno proti temu, da bi se odposlala v Pariz komisija za dolgove.

V Washingtonu razumejo, da se ne more zahtevati od Caillauxa, da bi se spričlo sedanjega položaja v Franciji podal v Ameriko. Z druge strani meni tudi ameriška komisija za dolgove, da se morajo zginiti najprej dolžniki. Smatra se še, da ne bo Italiji predalec London, kjer bi se njeni delegati mogli sestati s komisijo za dolgove v svrhu splošne ureditve tega pretežega vprašanja. Zadnja beseda za to konferenco je pridržana Briand, francoskemu ministru za zunanje stvari.

NEW YORK, 4. Washingtonski dopisnik «New-York Timesa» poroča, da so Mellon, Selloch in Hoover, člani komisije za dolgove, sklenili določiti Washington za sedež direktnih pogajanj za konsolidacijo vojnih dolgov.

Pred odgoditvijo pogajanj o medzaveznih dolgovih

RIM, 4. Poluradna agencija «Roma» hoče vedeti, da se bo razpravljanje o medzaveznih dolgovih, katero se je komaj začelo v Ameriki, v kratkem odgodilo, ker pojde zakladni minister Združenih držav na dopust. Pogajanja se bodo nadaljevala šele čez mesec in dan. Med tem časom bodo prizadete vlade zb.ale potrebni material.

Nemiri na Kitajskem

Domačini se upirajo privilegijem tucosev.

52 demonstrantov mrtvih, 127 ranjenih.

LONDON, 4. Položaj na Kitajskem postaja dan za dnem opasniji. (Shanghaiški nemiri so imeli odmeve tudi v Pekingu, Kantonu in Mukdenu. V Pekingu so priredili dijaki burne poulične demonstracije in vzklikali: «Dol z britanskimi in japonskimi imperijalisti!».

O resnosti položaja nam priča naslednja brzjavka, ki jo je prejel «Times» danes popoldne: Včeraj ni bilo sicer zaznamovati težkih incidentov, vendar pa so dijaki izvršili napade na posamezne tučce na ulicah. Vrgli so tudi več kamnja proti tramvajem. Medtem pa se nadaljuje stavka, kateri so se pridružili tudi novinarji. Službene osebe pri telefonu, električnih in vodnih napeljavah so nadomestili prostovoljci. V Shanghaiju vzdržujejo red evropski mornariški oddelki. Vsi prostovoljci so pod orožje. Proglasoeno obsešno stanje se strogo izvaja: Po solnem zatonu ne sme noben Kitajec na ulico. Oklopni avtomobili in oboroženi oddelki evropskih in ameriških prostovoljcev krožijo neprestano po mestu.

Ze včeraj so se izkrcali italijanski in ameriški mornarji. Danes je prispela semkaj ameriška križarka «Diomedes». Jutri pride križarka «Carliste». Ravno tako se pričakuje japonske in ameriške pomorske enote. Kakor predvidevajo inozemska poslanstva v Shanghaiju, bodo izkrcali zavezniški celokupno 2000 mož.

Kje je iskati vzroke teh nemirov? Kitajci težko občutijo privilegije, ki jih uživajo zapadne velesile v Shanghaiju na podlagi koncesijskih pogodb. Pekinska vlada je odposlala v Shanghai dva komisarja, ki sta zahtevala, da se izpustijo na svobodo aretirani demonstranti in kaznujejo britanski policisti, ki so brezobzirno nastopili proti dijakom ob priliki pouličnih demonstracij.

Dopisnik lista «Manchester Guardian» pravi, da so boljševiški agenti že dolgo časa organizirali te nemire. Ameriška vlada je mnenja, da se mora čim prej vzpostaviti red. Zato je izjavila, da bo to vprašanje predala v proučevanje posebni mednarodni komisiji. Soglasja tudi z načrtom, da se zapadne velesile odpovejo privilegijem v Shanghaiju.

Brzjavke iz Rige pravijo, da naslednjeje moskovski krogi z največjim zanimanjem shanghaiške dogodke. Sovjetski funkcionarji so zvedeli, da je Japonska predlagala velesilam skupno akcijo v slučaju, da bi se uporniško gibanje na Kitajskem razširilo.

Agencija Reuter dobiva iz Kantonu, da je železniški promet ustavljen. V mesto je prispelo več vojaških oddelkov. Položaj je zelo resen. Obstoji bojazen, da izbruhnemo vsak trenutek krvavi spopadi.

LONDON, 4. Agencija Reuter dobiva iz Shanghaija: V središču mesta so se danes vršili ponovni krvavi spopadi. Več demonstrantov je bilo deloma ranjenih, deloma ubitih. Do sedaj je zaznamjenih 52 mrtvih in 127 ranjenih. V zapadno predmestje so bili odposlani številni oklopni avtomobili, ker se tamkaj zbirajo kitajski uporniki. Tuje oblasti hočejo za vsako ceno ugasiti upor domačinov.

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

DNEVNE VESTI

ORJUNA

Beografski dopisnik "Pecola" poroča, da je na kongresu "Orjuna", ki se je vršil tamkaj te dni, prišlo do hudih navstrajnih političnega značaja. Orjunaši da so razporejeni v dva tabora. Eni so somišljeniki opozicije, drugi narodnega bloka, vlade. Če se ta navstrajna ne poravnajo — dostavlja dopisnik — se Orjunaši razporejajo na dva tabora in bodo potem v Jugoslaviji štiri takozvane fašistične organizacije: hrvatska Hanao, srbska "Srnao" in dve slovenski "orjunaški".

Mi bi se morali le čuditi, če bi politična navstrajna mogla edinstveno orjunaško organizacijo spraviti v nevarnost. Po njenem programu, mi delovanju in vsej pisavi njenega glasila smo si domnevali, da je orjunaška organizacija zgolj nacionalna, nepolitična, to je: nestransko, pač pa državotvorna, da morejo biti torej nje člani vsi, ki so za integracijo jugoslovenstva in za edinstvo države. Tak nje program in cilj moreta torej združevati pristaje različnih strank, ako so le jugoslovensko orientirani. Če bi se Orjuna izneverila temu nestransko-skemu stališču, bi se izneverila svoji narabi, ji odmaknila podlago svojega obstanka. Napisali smo te pripombe, seveda na predpostavki, da je poročilo v tržaškem listu v skladu z resnico. Pričakujemo nadaljnjih zanesljivih poročil.

— Se enkrat opozarjamo naše ljudstvo, da 30. junija t. l. stopijo iz veljave veliki bakreni komadi po 10 cent, kakor tudi oni po 5 cent, starega kova.

Posebno priporočamo onim, ki hranijo v puščah, naj pravočasno pregledajo in oddajo omenjeni drobiž.

— Pobegle deklice. Mariji Pianecki, razprodajalki pri Sv. Mariji Magdaleni zgoraj št. 701, sta pred mesecem dni zbežali od doma dve hčerki: 14-letna Milena in dvajsetletna Zora. Z njima je pobegnilo še neko drugo deklico. Mati je v svoji neizmerni žalosti prijavila dogodek redarstvenemu komisariatu v ulici Amerigo Vespucci. V strahu radi usode svojih otrok pravi nesrečna mati redarstveno oblast, naj čim bolj pospeši poizvedovanja in naj da primerna navodila podrejenim organom tudi po deželi.

Društvene vesti

— Pevski zbor Glasbene Matice. Drevi ob 7. uri skupna pevska vaja.

— Otroška prireditve pri Sv. Jakobu. V nedeljo, 7. junija ponovi Z. d. Udrženje, pod okriljem Sol. društva pri Sv. Jakobu, svojo pomladansko prireditev, pri kateri sodelujejo šolski otroci.

Priporočamo starišem, da se njihovi malčki udeležijo te prireditve, ki je za nje, kot za odrasle prav poučna in zabavna.

Začetek ob 5. uri pop. v dvorani konsumnega društva pri Sv. Jakobu. — Z. d. U.

Iz tržaškega življenja

— Zaloten konec neznanega berača. Včeraj v prvih juturnih urah sta dva orožnika naša kraj poti ob nekem gozdu pri Brestovici starega, zelo bomo običnega moža, ki je kazal le še slabotne znake življenja. Uvidevši, da je neznanec nujno potreben zdravniške pomoči, sta orožnika ustavila kmetiški voz, ki je bil namenjen v Trst, položila starca nanj ter ga spremlila v tukajšnje bolnišnico, kjer je revent uro pozneje izdihnil; umrl je — kakor so ugotovili zdravniki — na posledične srčne hibe iz menda tudi radi pomanjkanja, ker je revent zelo slabo izgledal.

Revent je star kakih 70 let, najbrž berač; pri njem niso našli nikakih listin, zato ni bilo mogoče ugotoviti njegove istovestnosti.

— Nogo mu je pohabalo. Pri delu v prosti luki V. E. III. se je 48-letnemu težaku Antonu Babič, stanujočemu v Rojnu št. 590, včeraj popoldne prevrnil na desno nogo par stotov težak zaboj ter mu zmečkal prste in poskodoval piščal. Ponesrečenec je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

— Neždgo na morju radi viharja. Po zelo zelo vročem dnevu je predsonnočnim nenadoma vstal nad Tržaškim zalivom hud vihar, ki je v kratkem razburkal morje in pritisnil manjša ladja, da so si kolikor mogoče naglo poiskale zavetja v pristanišču. Posebno manjše jadrnice, ki so bile od brega, so se težavo usle nevihti. Vihar je zalotil na odprtem morju tudi več ribičev iz Sv. Križa, ki niso utegnili ubežati na varno. Nekateri je vihar zanesel v Gračevo, drugi je gnal proti istrski obali in ti so večinoma našli zavetje v Kopru. Bati se je, da se je pripetila kakšna nesreča, kajti do sedaj se niso še oglasili štirje ribiči. Bojazni za njihovo usodo daje povod dejstvo, da so včeraj popoldne našli pri Sv. Križu, približno pol-drugo miljo od brega, prevrnen ribiški čoln, o katerem pa še ni ugotovljeno, če je pripadal svetokrižkim ribičem. Navsezadnje pa je vendarle mogoče, da so pogrešani ribiči našli zavetje, na kakem oddaljenem mestu istrske obale, odkoder se do sedaj niso mogli še oglasiti.

— Tatvina električnega materialja. Upravitelj hiš Artur Trevisan, stanujoč v ulici Mazzini št. 19, je že del časa opazal, da mu iz njegovega skladišča, ki se nahaja v isti ulici, pogostoma zmanjkuje raznovrsten električni material. Dasi je ponovno skušal ugotoviti, kdo krade v njegovem skladišču, se mu ni posrečilo zasačiti zlikovca. Končno je pa Trevisan, ki je oškodovan za kakih 7000 lir, prijavil

uganjko kvesturi, ki jo bo mogoče v kratkem rešila.

— Nesreča na morju pri Piranu. — Motorna jadrnica se potopila radi požara na krovu. Predpreteklo noč okoli 22. ure je čuvaj svetilnika pri Salvore zapazil, kako se je na majhni motorni jadrnici, ki je plula kakor 4 milje od brega v Piranskem zalivu proti Trstu, nenadoma dvignil oblak gostega dima; skoro istočasno je zadonel pok, ki ga je čuvaj kljub razdalji precej razločno slišal. Na jadrnici je očitno nastala eksplozija, kateri je sledil požar, kajti kmalu potem so pričeli švigati izpod krova visoki plameni. Nenavadni prizor so zapazili tudi v Piranu, kjer je bil zadržan parnik "San Marco", last paroplovne družbe "Istria — Trieste". Kapitan je na mah uvidel, da preiti jadrnici, ki je bila že vsa v plamenih, neizogibna pogibel in da je močvoro brezdvomno v veliki nevarnosti. Ker je imel parnik zgodaj jutraj odpluti proti Trstu in so bili zato stroji pripravljeni, se je kapitan takoj odločil odpluti ponesrečenemu na pomoč. "San Marco" se je naglo približal jadrnici, na kateri se je posadka, obstoječa iz petih mož s kapitanom vred, obupno borila z ognjem. Ker ni bilo mogoče storiti drugega, je bila posadka goreče ladje rešena na krov parnika, ki se je potem vrnil v Piran, prepustivši že potopljajočo se jadrnico njeni usodi. Kapitan ponesrečenega broda, ki je nosil ime "Fedelta", in je bil last trgovač G. Barlier iz Chioggie, je povedal, da je ogenj nastal radi eksplozije pri motorju; ker se je istočasno vnelo več vrčev bencina in petroleja, se je ogenj naglo razširil in ga ni bilo mogoče udušiti; sicer pa je bilo gašenje radi slučajnih nadaljnjih eksplozij zelo nevarno. Jadrnica je plula iz Chioggie proti Trstu in je bila naložena z zelenjavo. Škoda se ceni na približno 40.000 lir, a je pokrita z zavarovalnico.

Jadrnico je takorekro spremljala nesreča, kajti pred par tedni, ko je bila zasidrana pred čistilnico petroleja pri Sv. Soboti, je na njej ponesrečil strojnik, kateremu je motor — kakor smo svojočasno poročali — odtrgal nogo. Mož je bil v smrtni nevarnosti in se že zdravi v mestni bolnišnici.

Iz tržaške pokrajine

— Iz Kazelj. Bralno pev. društvo "Dneva žar" v Kazljah, priredi v ned. dne 7. junija t. l. veliko vrtno veselico s sledečim sporedom: 1. Dve pevske točki, poje meš. zbor br. pev. dr. "Dneva žar"; 2. Askere "Tlaka"; 3. A. Medved: "Na odru življenja", drama v štirih dej. (Med prvim, tretjim in četrtim dej. po enkrat pade zavesaj); 4. Srečanje; 5. šaljiva pošta. — 6. Ples in zabava. Med odmorom in po igri svira dobroznan godba iz Proseka. Začetek ob 2.30 pop. Na obilno udeležbo vabi: — Odbor.

Vest iz Goriškega

— Ozljan. Dvajsetletnica "Bralnega in pevškega društva". V nedeljo dne 7. t. m. se vrši slavnostna obletnica obstoja društva, v Ozljanu, na vrtu gostilne g. Spacapan. — Sodelujejo "Dramatično društvo" iz Gorice, Pevsko in glasbeno društvo iz Gorice, Kmetič in bralno društvo "Lijaka iz Vogrškega". Spored: 1. Deklamacija. 2. Slavnostni nagovor. 3. Moje deklice ima petnajst let. 4. Ej tedaj. Poje zbor iz Gorice. 5. Medved. (Čehov. A.) "Dramatično društvo Gorica". 6. Duša zakipi. (Poje zbor iz Vogrškega). 7. Na dan Sodbe, igra v 3 dej. 8. Imam konjička belega. 9. Gor čez izaro. Nastopi domače društvo. Med odmorom svira godba iz Vogrškega. Šaljiva pošta. Razprodaja cvetic.

Vest iz Goriškega

— Ozljan. Dvajsetletnica "Bralnega in pevškega društva". V nedeljo dne 7. t. m. se vrši slavnostna obletnica obstoja društva, v Ozljanu, na vrtu gostilne g. Spacapan. — Sodelujejo "Dramatično društvo" iz Gorice, Pevsko in glasbeno društvo iz Gorice, Kmetič in bralno društvo "Lijaka iz Vogrškega". Spored: 1. Deklamacija. 2. Slavnostni nagovor. 3. Moje deklice ima petnajst let. 4. Ej tedaj. Poje zbor iz Gorice. 5. Medved. (Čehov. A.) "Dramatično društvo Gorica". 6. Duša zakipi. (Poje zbor iz Vogrškega). 7. Na dan Sodbe, igra v 3 dej. 8. Imam konjička belega. 9. Gor čez izaro. Nastopi domače društvo. Med odmorom svira godba iz Vogrškega. Šaljiva pošta. Razprodaja cvetic.

— Opuščenje kobariške "Čitalnice". V nedeljo popoldne se je pripeljal v Kobarid nad 500 bivših bojevnikov iz raznih mest severne Italije, da si ogledajo one kraje, po katerih so mnogi iz njih preživeli svojo kri za svobodo in veličje svoje domovine. Njihov prihod v Kobarid je bil dočela nepričakovano, ker ni bil nikomur naznanjen. Zato jim tudi domače prebivalstvo ni priredilo nikakega sprejema, katerega bi najbrže bilo priredilo, če bi mu bil njihov prihod pravočasno naznanjen. Kmalu po njihovem prihodu je hodil občinski obhodnik po hišah ter pozival hišne gospodaje, da naj izvestijo na čast gostom zastave, kar se je tudi zgodilo.

Bojevniki so prispeli v Kobarid ravno v trenutku, ko so se ljudje razhajali od maše, kar so si baje oni tolmačili na ta način, da ljudje bežijo pred njimi mesto da bi jih lepo sprejeli. Po skupnem obedu, katerega se je udeležilo tudi nekaj v Kobaridu naseljenih Italijanov, so bojevniki priredili obhod po Kobaridu. Ko so korakali mimo nedavno obnovljene čitalnice, so nekateri bojevniki vdrl v njene prostore, kjer so razbili šipe in svetilke ter zmetali čitalniške časopise na ulico. Čitalniškega klavirja se na srečo niso dotaknili, ker je morda prišel pravočasno na mesto orožniški maršal, ki je preprečil nadaljnje pustošenje. Istočasno je ostala nepoškodovana tudi knjižnica, to pa radi tega, ker se nahaja v drugih prostorih.

Seveda niso bili bojevniki in gostje zapustili s temi svojimi postopki prav nič ugodnega vtisa pri kobariskem prebivalstvu. Vendar radi teh njihovih postopkov jim ne smemo preveč zameriti; kajti gosti

so bili naščuvani k njim od Kobaridu nasehjenih Italijanov, ki so jim naslikali naše ljudstvo kot velikega sovražnika Italije in katerih noče kobariška "Čitalnica" sprejeti med svoje člane, o čemur bomo še posebej spregovorili. Da je došlo do teh neljubih incidentov v Kobaridu in deloma tudi v Gorici, temu so največ krivi bivši občinski komisar Cavallotti, katerega sicer takrat ni bilo v Kobaridu, in njegovi privrženci. To so sadiji onega pogubnega dela, katero je vršil v Kobaridu prof. Cavallotti kot tamkajšnji občinski komisar. Bivšim bojevnikom zamerimo le v toliko, da so bili tako nerazumni, da so se pustili za peljati od hujskačev, ki mislijo, da delajo s sejanjem mržnje in sovraštva do domačega prebivalstva koristno delo za domovino.

— Smrtna nesreča na mirninski cesti. Ko sta se Ivan in Josip Komel v sredo popoldne vozila na svojih kolesih po mirninski cesti, sta trčila s tako silo v 50-letnega Alojza Nardini iz Pordenone, da je revent padel na tla ter si pri padcu prebil črepijo. Nič ni pomagala hitro na mesto nesreče dosepla zdravniška pomoč, kajti nesrečnik je čez trenutek že izdihnil svojo dušo.

— Brez konca. V gorški bolnici se je začetek 22-letni Franc Jerkič iz Dobrovelj, ki je pri eksploziji nekega od vojne preostalega šrapnela zadobil težke poškodbe na levi roki. Jerkič bo moral ostati v bolnici približno pol-drugi mesec dni.

— Pošrtvovalnost našega ljudstva. Za preostale dne 18. marca 1925 na Volčjedrski smrti ponesrečenih bratov Josipa in Franca Bunc ter Ivana Černic so se do sedaj nabrali sledeči prispevki, za katere se vdove in sirote gorimenovanih bratov Bunc in mati Černica prav pristočno zahvaljujejo: Glasom nabirale pole za občino Renče se je nabralo L 402.30; za Volčjedrsko L 461.30; za St. Peter L 137.80; za občino Vertobja L 113; za občino Bukovca L 103.20; za občino Bilje L 136.30; za Vogrsko L 90; za občino Dornberg L 315.20; za občino Prvačina L 63.70. Razni prispevki L 395.80. Potom "Goriške Straže" L 336. Potom "Edinosti" L 200. Skupaj L 2790.60. — Zneski kateri so bili dani v roke vdov in sirot oziroma matere ponesrečenega Černica, niso tu všteti.

— Kolman Fr. Kostanjevica: Istituto Feder. v Benetkah nam piše, da se ne more zbrati ukinjblje na Vašem premoženju za dani Vam predujem na račun vojne odškodnine, ker mu finančna intendenca ni še ničesar sporočila o povrnitvi predujma L 48.000. Pa vkljub temu, da Vam bo Istituto v kratkem času poslal naveden račun o predujmu, obrestih in drugih stroških. Mi smo pospešili sedaj še pri intenciji v Trstu.

Politično društvo za Goriško.

— Komen. Mnogim je že znano, da se bo vršila pri nas v nedeljo 7. t. m. godzna veselica. V svrhu vspolega, kaj vse se bo nudilo na ta dan ob tej priliki sporočamo program: Popoldne ob 11. uri na trgu koncert godbe iz Sv. Križa. Popoldne se igra veseloliga v enem dejanju "Starinarica" (Viková — Gestrin) na kar nastopijo pozneje s pevskimi točkami sledeča pevska društva: 1) Adria (Barkovlje) meš. zbor "Mlad junak" (E. Adamič) 2) Pevsko društvo iz Ajdovščine, meš. zbor "Slavček" (J. Aljaž) in "Planinarica" (Fr. Frančič). 3) Zvon (Opčine) meš. zbor "Na platani" (Dr. Ipavec) 4) Kolo (Trst) " " " " Hajdri (Prosek) meš. zbor "Vasovalec" (E. Adamič). 6) Vesna (sv. Križ pri Trstu) "Kolo" (Ant. Andel) in "Ne maraj za te" (E. Adamič). 7) Venček (Dutovlje) meš. zbor "Milada" (G. Ipavec). 8) Stanjel, meš. zbor "Pobratimja" (Vodopivec). 9) Pevsko-tamburaško društvo (Bilje) " " " " 10) Ilirija (sv. Jakob — Trst) meš. zbor "Medved z medom" (Lajovic) 11) Zora (Kostanjevica) "Le plakaj" (Vodopivec). 12) Pevski zbor (Komen) "Domovini" (J. Aljaž).

Po teh navedenih točkah nastopi "Telovalno društvo iz Gorice s 15 članicami, ki bodo izvajale proste vaje. — Med daljšimi pavzami igra godba iz sv. Križa p. Trstu. Po izbranim programu prosta zabava, srečolov, šaljiva pošta, ples, bengalična razveljavila itd. Pri plesu igra godba iz sv. Križa pri Trstu in iz Svetega pri Komnu vsaka na svojem plesišču, tako da se ne bodo mogli pritoževati plesalci radi gneče. Tudi ljubiteljem narave nudi krasen gozd in okolica dovolj, da se v miru odpočijejo in navzgorje božjih dobrot. Več obsežnih paviljonov bo preskrbelnih z dovoljno zalogo okrepčil. — Naprosajo se vsa pevstva in ostala sodelujoča društva, da so v Komnu že najkasneje ob 14. uri, to pa radi točnega poteka prireditve.

Avtokorjere vozijo po sledečem redu. Odhod iz Trsta (Trg Oberdan) ob 7.30 preko sv. Križa, prihod v Komen ob 9.15. Odhod iz sv. Križa pri Trstu ob 10.15 prihod v Komen ob 11.15. V slučaju, da se javi ob 7.30 v Trstu pred odhodom korjere dovolj oseb, ki bi se peljali ob 12.45 iz Trsta v Komen, se upoštevajo in ta zveza. Prihod v Komen ob 14.30. Vožnje nazaj v prej omenjene kraje iz Komna se določijo po dogovoru.

— Iz Ajdovščine. Pri nas je v zadnjem času doba javnih prireditev v polnem razvoju. Ako ni domače prireditve, nam priskočijo na pomoč pa gostje ali sosede. Tako smo imeli pred par tedni mladinsko prireditev ljudsko-goriških otrok iz sosednjih Sturij, kateri so nam podali ponovno Ribičičevi igri "V kraljestvu palčkov" in "Kraljica palčkov". Igrati se izpadli razmeroma prav dobro, ako uvažujemo težkočo in obsirnost iger. Naši malčki in tudi veliki so se prav prijetno zabavali ob pogledu na živahno pravilčno življenje palčkov.

Na praznik vnebohoda, dne 21. maja, nas je obiskalo glasbeno društvo "Lira" iz Idrije. Vrli godbeniki so nam nudili že predpoldnem

lep glasbeni vžitek s svojim promenadnim koncertom, kar je za nas nekakšna novost. Zato, da mnogi radi za nas neprimerne ure, niso imeli prilike naslajati se ob izbornem izvajanju izbranega sporeda od strani sicer maloštevilnega, toda izbornega orkestra. Popoldne je tako društvo priredilo ples v Bratinovi dvorani. Ne vemo, če je bila ta misel ravno posrečena, čeravno razumemo in uvažujemo namen prireditve. Kljub temu hvala vrlim Idrijčanom za obisk in lep glasbeni užitek!

Naslednjo soboto in nedeljo smo imeli zopet priliko videti šolske mladež na našem odru, to pot iz domače šole. Ta prireditev je bila pri nas prva, ki je imela narodnostno mešano, oziroma — da se sodobno izrazimo — asimilacijsko obliko. Sodelovali so namreč otroci obeh narodnosti, deloma skupno, deloma z ločenimi točkami. Ni naš namen razpravljati, dali je ta oblika prava ali ne, omenjamo le dejstvo, da se na ta način spored le podvoji, kar je tudi mučno toliko za otroke-igralce kolikor za poslušalce, kateri pridejo v veliki večini le po polovici na svoj račun. To velja za ene kakor za druge, radi česar si lahko tudi tolmačimo manjšo pazljivost in večji nemir med poslušalci, kajti o kaži obzirnosti in strpljivosti pri enem delu občinstva niti ne govorimo. Našemu občinstvu sta ugajali posebno obe slov. igrici, ki sta tudi zelo podučne vsebine. V celoti so rešili naši malčki nepričakovano dobro svojo nalogo, kar je gotovo v čast voditeljem in učiteljem, katerih trud je neprecenljiv.

Na binkoštno soboto in nedeljo pa smo imeli zopet priliko slišati v sosednjih Sturijah ubrano petje pevskega zbora tamošnjega Izobra. društva, katero je priredilo svoj vsakoletni koncert. Ta zbor je znan že iz prejšnjih časov kot eden najboljših v bližini: Tudi na zadnjem koncertu je nastopil sicer v manjšem številu kot navadno, toda kljub temu častno, kar se izvajanja tiče, rekli bi vzorno. Ako bi zbor nastopil v kakšni bolj akustični dvorani ali morda v istem prostoru, toda ne na zaprtem odru z zagrinjalom, ki je bil le začasno in edino v ta namen, — po našem mnenju pa — po nepotrebnem postavljene, bi prišlo petje brezdvomno do polne veljave. Ni naš namen ocenjevati posamezne točke sporeda, omenjamo le splošno mnenje navzočnega občinstva, da so bile izvajane pesmi pretežke, oziroma za široke plasti poslušalcev manj razumljive. Gotovo je pa tudi da je nemogoče vsem ugoditi.

Iz zgornjih vrst je razvidno, da se v našem trgu in sosednjih Sturijah kot skupnem središču Vipavske doline prosvetno delo razvesejuje giblje. Vendar bi si dovolili izraziti naše skromno mnenje, da imajo prepošte, oziroma preveč prireditve zaporedoma, tudi svojo slabost, in sicer gneto, to pa brez dvoma za prireditelje kakor za občinstvo. Naj bi se to pri določanju prireditev tudi uvaževalo.

— Lokavec pri Ajdovščini. Naša vas je imela pred vojno po deset zelo živo delujočih društev, prosvetna, telovadna, podporna itd. — Sedaj se mora samcat "Godbeno društvo" (Rokodelsko podporno društvo je čisto gospodarska ustanova) boriti za svoj obstoj. Medtem, ko druga društva neprestano prirejajo igre se izobražujejo, družijo, so pri nas nedeljo za nedeljo gostilne polne, in v vas odmeva kričanje kvartalev. Fantje čutijo, da je to zelo slabo in njim v sramoto. Že del časa je govora o tem, da bi se ustanovilo prosvetno društvo. V nedeljo, dne 7. t. m. po maši se vrši končno sestanek lokavskih fantov v prostoru nekdanjega konsumna, da se enkrat stvar dožene do konca. Vabljeni so vsi ki so dobre volje, in jih ni vojna in poveljni čas čisto potrli.

DAROVI

Ob priliki srebrne poroke v narodni hiši "Zvankovi" na Padrižah, nabrali ožji sorodniki in prijatelji L 40.— za "Solsko društvo". Darovalcem srčna hvala. Slavljenca živi Bog še na mnoga leta.

G. Valentič daruje L 5.— in g. Furlan Andrej Lir 15.— "Solskemu društvu".

Neimenovani daruje L 2.— za šentjakobsko podružnico "Sol. društva". Srčna hvala vsem!

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 990.— do 1005.— Belgija od 120.— do 123.—; Pariz 123.75 do 123.25 London od 121.— do 121.25; New York od 24.80 do 24.90; Španija od 358.— do 368.—; Švica od 490.— do 493.—; Atene od 41.— do 43.—; Berlin od 590.— do 600.—; Bukarest od 11.25 do 12.—; Praga od 73.50 do 74.—; Ogrska od 0.9345 do 0.0352; Dunaj od 0.0347 do 0.0355; Zagreb od 41.40 do 41.50.

VALUTA: Avstrijske krone od 0.0345 do 0.0353 dinarji od 41.10 do 41.50; dolarji od 24.75 do 24.85; novci po 20 frankov od 94.— do 96.— funt sterling od 120.90 do 121.15.

Benetjske obveznice 76.65.

Pravimo Vam samo to:
Predno kupite

Pohišstvo
oglejte si največje izbero pri
M. STEINER

Via Geppa 15 in 17 Via Geppa 15 in 17

MALI OGLASI

HARMONIJ kupim. Podrobne ponudbe z najnižjo ceno na: Caser, Trst, Solitario 25 746

DELAVCA, dobrega, ki bi bil nekoliko izvežban tudi v vrtnarstvu, iščem. Plača dobra. Nastop takoj. Naslov pri upravnistvu. 747

BRIVSKA pomočnika, dva, starejša, dobra, sprejme takoj J. Kolaković, Ajdovščina. 748

BABICA, avtorizirana se priporoča. Slavec, via Giulia 29. 713

HISA v Herpeljah-Kozini, pripravna za hotel, restavracijo ali trgovino in na prodaj. Pojasniti daje pisarna odv. Dr. Slavika v Trstu via F. Filzi 10-I. 743

HISNA, ki zna tudi kuhati dobi službo pri zakonih. Najboljša oskrba. Nastop takoj. R. Basileco, Pendice Scrocola 336 (Via Commerciale) 744

V KLANCU pri Kozini se je odprl "hotel-Klanec". Postrežba z vsakovrstnimi gorkimi in mrzlimi jedili. Izbrana vina. Furlan. 742

BABICA se priporoča. Via Chiozza 50, pritičje. 728

V PRVAČINI, blizu železniške postaje, v prijazni legi, nudi penzion po zmernih cenah. Naslov pri upravnistvu. 737

SIDECAR Standard 10 H.P. v popolnem stanju, z elektr. lučjo, klaksonom, amperhermer, kilometrsko in hitrostno mero, zadnje svetiljko, se radi odhoda prodaja za L 7000. Zgornja Bazovica 93. 738

MOSKE obleke, nove, sive, plave in rujkaste prodam za polovično ceno. Via Ricci 10, vrata 3. 745

BABICA diplomirana se priporoča. Via Maddonnina 10/II. 732

POROCNA SOBA prepranega bukovega lesa iz Slavonije, garantirano. Izredna prilika. Trst, via S. Lazzaro 10. Obiščite pri merjajte, prepičate se. 723

DARILA ZA BIRMO

po nizkih cenah dobite samo pri zlatarju
ALBERTU POVH-U
Via Mazzini 46

BANCO METALLI PREZIOSI

Via della Borsa 2, tel. 12-97
KUPUJE krone, goldinarje, zlat in srebrni denar k'l ni v rabi kakor tudi zlatno, srebrnino, platin in dragulje ter jih (68)

pladuje po najvišjih cenah.

Poročne sobe

iz bukovega lesa z zrcali v okviru jesenovega, bukovega in topolovega lesa, popolna L 2.400.—. (352)

Sobe za eno osebo, tudi posamezni kosi. Vse izdelano iz suhega lesa z jamstvom.

Tovarna pohištva „Garanzia“ S. A.
Trst, Via Palladio 5 (vokal Via Rossetti).

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. - Telef. 2-41
Priporoča se lastnik
(47) **FR. ŠTRANČAR.**

ZA BIRMO
je edini vaš urar in zlatar
Alojzij Povh
na Piazza Garibaldi št. 2
prvo nadstropje

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ručine prevedel Ivan Vouk.

Nato so se posvetovali, kako bi naznanili Dinino smrt, da se izognejo morebitnim sitnostim, zato so sklenili poklicati doktorja Paskvaleja in ga prosi, naj izda potrdilo, da je mlada baronesa umrla od arčne kapi. Bernardo je moral v mesto po krsto, zakaj gospod Žerald je sili, da morajo mrliča čimprej ožestiti iz gradu. Lolo je obljubila, da izvrši vse, kar ura ji naročila, tedaj pa je velela pripraviti obilnejši zajutrek, katerega sta se onadva z veseljem lotila, ništa pa jedla mesa.

Ko so vstali od mize, je gospod Žerald izročil Loli majhno steklenico ter ji rekel, naj z njeno vsebino otira brata in bolnima damama sence, a od tega kar ostane, naj nalije vsakemu po deset kapljic v kozarec vina. Potem, da se bodo počutili popolnoma

zdravi. Nato sta se s Tomilinom vrnila v Dinino sobo.

Ko sta vzela z banje rjuho, sta videla, da je voda pokrita z gosto peno krvavoderče barve, truplo, ki sta ga vzela iz vode, je postalo mehko in umrla ženska je bila videti, kakor da spi; samo neka čudna blodoba je izdajala njeno nenaravno smrt.

— Ubožica! Tako mlada in le